

МЕТАЛАЦ А.Д., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

**Финансијски извештаји
31. децембар 2011. године и
Извештај независног ревизора**

САДРЖАЈ

	Страна
Извештај независног ревизора	1
Финансијски извештаји:	
Биланс успеха	2
Биланс стања	3
Извештај о променама на капиталу	4
Извештај о токовима готовине	5
Напомене уз финансијске извештаје	6 - 36

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Власнику и руководству Металац а.д., Горњи Милановац

Обавили смо ревизију приложених финансијских извештаја (страна 2 до 36) предузећа Металац а.д., Горњи Милановац (у даљем тексту "Предузеће"), који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2011. године и одговарајући биланс успеха, извештај о променама на капиталу и извештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз финансијске извештаје.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање ових финансијских извештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије, као и за интерне контроле које сматра неопходним за састављање финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним финансијским извештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије и Законом о ревизији и рачуноводству Републике Србије. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да финансијски извештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама обелодањеним у финансијским извештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање финансијских извештаја у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија такође укључује оцену примењених рачуноводствених политика и вредновање значајнијих процена које је извршило руководство, као и оцену опште презентације финансијских извештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења.

Мишљење

По нашем мишљењу, финансијски извештаји Металац а.д., Горњи Милановац за годину која се завршава на дан 31. децембра 2011. године, су састављени, по свим материјално значајним питањима, у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Београд, 5. март 2012. године

Зоран Нешић
Овлашћени ревизор

БИЛАНС УСПЕХА

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2011. године
(У хиљадама динара)

	Напомена	2011.	2010.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје	5	346.774	331.044
Приходи од активирања учинака		-	1.816
Остали пословни приходи	6	304.110	290.778
		<u>650.884</u>	<u>623.638</u>
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Набавна вредност продате робе		(5.025)	(3.753)
Трошкови материјала	7	(204.720)	(172.737)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	8	(158.944)	(136.539)
Трошкови амортизације и резервисања	16, 25	(112.285)	(127.231)
Остали пословни расходи	9	(115.157)	(120.490)
		<u>(596.131)</u>	<u>(560.750)</u>
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		<u>54.753</u>	<u>62.888</u>
Финансијски приходи	10	375.653	319.457
Финансијски расходи	11	(15.089)	(94.243)
Остали приходи	12	4.790	5.220
Остали расходи	13	(17.466)	(7.467)
		<u>(347.888)</u>	<u>222.967</u>
ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		<u>402.641</u>	<u>285.855</u>
ПОРЕЗ НА ДОБИТАК:	14		
- порески расход периода		(195)	(8.874)
- одложени порески приходи периода		4.342	5.921
		<u>406.788</u>	<u>282.902</u>
НЕТО ДОБИТАК		<u>406.788</u>	<u>282.902</u>
Основна зарада по акцији (у динарима)	15	<u>398,81</u>	<u>277,35</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране руководства предузећа Металац а.д., Горњи Милановац и предати Агенцији за привредне регистре на дан 29. фебруара 2012. године.

Потписано у име предузећа Металац а.д., Горњи Милановац:

Петрашин Јаковљевић
Генерални директор

Радмила Тодосијевић
Извршни директор

Милан Ђорђевић
Руководилац рачуноводства

БИЛАНС СТАЊА

На дан 31. децембра 2011. године
(У хиљадама динара)

	Напомена	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	16	6.171	1.445
Некретнине, постројења и опрема	16	734.744	714.823
Инвестиционе некретнине	16	561.702	592.945
Дугорочни финансијски пласмани	17	1.236.905	1.179.286
		<u>2.539.522</u>	<u>2.488.499</u>
Обртна имовина			
Залихе		4.419	4.851
Потраживања	18	450.502	261.525
Потраживања за више плаћен порез на добитак		7.939	-
Краткорочни финансијски пласмани	19	258.756	471.878
Готовински еквиваленти и готовина	20	4.363	10.230
Порез на додату вредност и активна временска разграничења		4.626	4.349
		<u>730.801</u>	<u>752.833</u>
Укупна актива		<u>3.270.127</u>	<u>3.241.332</u>
ПАСИВА			
Капитал			
Акцијски капитал	22	408.000	408.000
Остали капитал	23	33.899	33.899
Емисиона премија		4.257	4.257
Резерве	24	90.210	90.210
Нереализовани добици од хартија од вредности		1.370	17.423
Нераспоређени добитак		2.177.918	1.973.330
		<u>2.715.653</u>	<u>2.527.119</u>
Дугорочна резервисања и обавезе			
Дугорочна резервисања	25	51.548	47.606
Дугорочни кредити	26	97.882	353.070
		<u>149.430</u>	<u>400.676</u>
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	26	217.181	183.535
Обавезе из пословања	27	38.094	38.573
Остале краткорочне обавезе	28	114.385	49.305
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода		7.778	8.524
Обавезе по основу пореза на добит		-	1.652
		<u>377.438</u>	<u>281.589</u>
Одложене пореске обавезе	14	27.606	31.948
Укупна пасива		<u>3.270.127</u>	<u>3.241.332</u>
Ванбилансна актива/пасива	29	<u>49.783</u>	<u>25.909</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2011. године
(У хиљадама динара)

	Акцијски капитал	Остали капитал	Емисиона премија	Резерве	Нереализовани добици/ (губици) од ХОВ	Нераспоредени добитак	Укупно
Стање 1. јануара 2010. године	408.000	33.899	4.257	90.210	31.697	1.870.728	2.438.791
Нереализовани губици од хартија од вредности	-	-	-	-	(14.274)	-	(14.274)
Бонуси руководству и запосленима	-	-	-	-	-	(78.300)	(78.300)
Плаћене дивиденде	-	-	-	-	-	(102.000)	(102.000)
Добитак текуће године	-	-	-	-	-	282.902	282.902
Стање, 31. децембра 2010. године	<u>408.000</u>	<u>33.899</u>	<u>4.257</u>	<u>90.210</u>	<u>17.423</u>	<u>1.973.330</u>	<u>2.527.119</u>
Стање 1. јануара 2011. године	408.000	33.899	4.257	90.210	17.423	1.973.330	2.527.119
Нереализовани губици од хартија од вредности	-	-	-	-	(16.053)	-	(16.053)
Бонуси руководству и запосленима	-	-	-	-	-	(90.000)	(90.000)
Плаћене дивиденде	-	-	-	-	-	(112.200)	(112.200)
Добитак текуће године	-	-	-	-	-	406.788	406.788
Стање 31. децембра 2011. године	<u>408.000</u>	<u>33.899</u>	<u>4.257</u>	<u>90.210</u>	<u>1.370</u>	<u>2.177.918</u>	<u>2.715.653</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2010. године
(У хиљадама динара)

	2011.	2010.
Токови готовине из пословних активности		
Продаја и примљени аванси	553.103	868.194
Остали приливи из редовног пословања	5.411	5.587
Исплате добављачима и дати аванси	(397.105)	(342.642)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(159.239)	(134.624)
Плаћене камате	(12.866)	(21.811)
Порез на добитак	(9.787)	(8.121)
Плаћања по основу осталих јавних прихода	(81.045)	(94.717)
Нето прили/(одлив) готовине из пословних активности	(101.528)	271.866
Токови готовине из активности инвестирања		
Продаја акција и удела (нето прилив)	-	1.213
Примљене камате	111.057	119.599
Примљене дивиденде	254.495	187.044
Куповина акција и удела (нето одлив)	(20.146)	(78.275)
Куповина нематеријалних улагања, некретнина и опреме	(82.678)	(20.629)
Остали финансијски пласмани, нето приливи/(одливи)	157.818	7.172
Нето прилив/(одлив) готовине из активности инвестирања	420.546	216.124
Токови готовине из активности финансирања		
Дугорочни кредити, нето (одлив)/прилив	(211.174)	(362.547)
Одливи за дивиденде и учешћа у добитку	(113.711)	(122.753)
Нето(одлив)/прилив готовине из активности финансирања	(324.885)	(485.300)
Нето прилив (одлив) готовине	(5.867)	2.690
Готовина на почетку обрачунског периода	10.230	6.966
Позитивне курсне разлике по основу прерачуна готовине, нето	-	574
Готовина на крају обрачунског периода	4.363	10.230

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

Металац а.д., Горњи Милановац (у даљем тексту "Предузеће") је првобитно основан 1959. године као предузеће у друштвеној својини. На дан 8. децембра 1990. године донета је одлука Радничког савета друштвеног предузећа Металац да се повећа капитал издавањем и продајом деоница запосленима и да се изврши трансформација предузећа у деоничарско друштво у мешовитој својини. На дан 27. јула 1998. године извршена је трансформација, у складу са новим Законом о својинској трансформацији. Током 2003. године дошло је до даље власничке трансформације у којој је друштвени капитал Предузећа у потпуности приватизован, док је у пословној 2004. години Предузеће извршило другу емисију обичних акција.

У току 2006. године отпочела су са радом предузећа која је Металац а.д. Горњи Милановац основао током децембра 2005. године и која су 100% у његовом власништву: Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац, Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац, Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац, Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац и Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац, Металац Trade д.о.о., Горњи Милановац. Металац а.д., Горњи Милановац од 2006. године наставља да послује као децентрализована компанија, која у свом делокругу рада задржава холдинг активности-управљање и финансирање, а поред тога задржава обављање услуга транспорта, ресторана, заштите, безбедности и одржавања фабричког круга. Поред тога, највећи део некретнина, постројења и опреме који се налазе у власништву Предузећа се изнајмљују новоорганизованим предузећима. Остале, односно основне делатности из досадашњег делокруга пословања, пренете су на новоорганизована предузећа.

Трансфер пословних активности на новоорганизована предузећа, прати и трансфер највећег броја запослених радника који су, почетком јануара 2006. године, распоређени у новооснована предузећа у којима су засновали радни однос.

Седиште Предузећа је у Горњем Милановцу, улица Кнеза Александра број 212. Матични број Предузећа је 07177984. Порески идентификациони број Предузећа (ПИБ) је 100887751.

На дан 31. децембра 2011. године Предузеће је имало 174 запослених радника (2010: 160 радника).

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

На основу Закона о рачуноводству и ревизији ("Службени гласник РС" бр. 46 од 2. јуна 2006. године и бр. 111 од 29. децембра 2009. године), правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја ("Оквир"), Међународне рачуноводствене стандарде ("МРС"), односно Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ"), као и тумачења која су саставни део стандарда који су били на снази на дан 31. децембра 2002. године.

Измене МРС, као и нови МСФИ и одговарајућа тумачења, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("Одбор") и Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања ("Комитет"), у периоду од 31. децембра 2002. године до 1. јануара 2009. године, званично су усвојени Решењем Министра финансија Републике Србије ("Министарство") и објављени у Службеном гласнику РС бр. 77 на дан 25. октобра 2010. године.

Међутим, до датума састављања приложених финансијских извештаја, нису биле преведене све измене МРС/МСФИ и IFRIC тумачења која су била на снази за годишње периоде који почињу 1. јануара 2009. године. При том, приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС" бр. 114/2006 до 3/2011) који преузима законом дефинисан потпун скуп финансијских извештаја који одступа од оног дефинисаног у МРС 1 "Приказивање финансијских извештаја", а уз то у појединим деловима одступа и од начина приказивања одређених билансних позиција предвиђених наведеним стандардом. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени, као и објављени стандарди и тумачења који још увек нису у примени, обелодањени су у напоменама 2.2 и 2.3.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја (наставак)

Поред тога, рачуноводствени прописи Републике Србије одступају од МРС и МСФИ у делу одредби МРС 19, "Примања запослених" обзиром да се учешће запослених у добити, у складу са мишљењем Министарства евидентира као смањење нераспоређеног добитка, а не на терет резултата периода.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Друштва, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Друштво је у састављању ових финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике образложене у напомени 3.

Финансијски извештаји Друштва су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2.2. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди и измене стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања, али нису званично усвојена у Републици Србији за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2010. године:

- Измене МСФИ 7 "Финансијски инструменти: Обелодањивања" – Измене којима се побољшавају обелодањивања фер вредност и ризика ликвидности (ревидиран марта 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- Измене МСФИ 1 "Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања" – Додатни изузеци за лица која први пут примењују МСФИ Измене које се односе на средства у индустрији нафте и гаса и утврђивање да ли уговори садрже лизинг (ревидиран јула 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године),
- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 16. априла 2009. године (МСФИ 5, МСФИ 8, МРС 1, МРС 7, МРС 17, МРС 36, МРС 39, IFRIC 16 првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (измене стандарда ступају на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године, а измена IFRIC на дан или након 1. јула 2009. године),
- Измене МРС 38 "Нематеријална имовина" (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- Измене МСФИ 2 "Плаћања акцијама": Измене као резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (ревидиран априла 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године) и измена која се односи на трансакције плаћања акцијама групе засноване на готовини (ревидиран јуна 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године);
- Измене IFRIC 9 "Поновна процена уграђених деривата" ступа на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009 и МРС 39 "Финансијски инструменти: Признавање и мерење" – Уграђени деривати (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 30. јуна 2009. године),
- IFRIC 18 "Пренос средстава са купаца" (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године);

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.2. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени (наставак)

- „Свеобухватни оквир за финансијско извештавање 2010. године“ што представља измену „Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја“ (на снази од датума објављивања, односно од септембра 2010. године),
- Допуне МСФИ 1 “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања” – Ограничено изузеће од упоредних обелодањивања прописаних у оквиру МСФИ 7 код лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године),
- Допуне МРС 24 “Обелодањивања о повезаним лицима” – Поједностављени захтеви за обелодањивањем код лица под (значајном) контролом или утицајем владе и појашњење дефиниције повезаног лица (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године),
- Допуне МРС 32 “Финансијски инструменти: презентација” – Рачуноводствено обухватање пречег права на нове акције (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. фебруара 2010. године),
- Допуне различитих стандарда и тумачења „Побољшања МСФИ (2010)“ резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 6. маја 2010. године (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 7, МРС 1, МРС 27, МРС 34, IFRIC 13) првенствено са намером отклањања неслагања и појашњења формулација у тексту (већина допуна биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године),
- Допуне IFRIC 14 “МРС 19 - Ограничење дефинисаних примања, минимални захтеви за финансирањем и њихова интеракција” Преплаћени минимални захтеви за финансирањем (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године),
- IFRIC 19 “Намиривање финансијских обавеза инструментима капитала” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године).

2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу

На дан издавања ових финансијских извештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увек ступили на снагу:

- МСФИ 9 “Финансијски инструменти” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2015. године),
- МСФИ 10 “Консолидовани финансијски извештаји” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године),
- МСФИ 11 “Заједнички аранжмани” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године),
- МСФИ 12 “Обелодањивање учешћа у другим правним лицима” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године),
- МСФИ 13 “Мерење фер вредности” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године),
- МРС 27 (ревидиран 2011. године) “Појединачни финансијски извештаји” - (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године)
- МРС 28 (ревидиран 2011. године) “Улагања у придружена правна лица и заједничка улагања” - (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године)
- Допуне МСФИ 1 “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања” – Велика хиперинфлација и уклањање фиксних датума за лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2011. године),

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу (наставак)

- Допуне МСФИ 7 “Финансијски инструменти: Обелодањивања” – Пренос финансијских средстава (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2011. године),
- Допуне МСФИ 7 “Финансијски инструменти: обелодањивања” – Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануар 2013. године),
- Допуне МСФИ 9 “Финансијски инструменти” и МСФИ 7 “Финансијски инструменти: Обелодањивања” – Обавезно ступање на снагу и прелазна обелодањивања
- Допуне МРС 1 “Презентација финансијских извештаја” – Презентација ставки укупног осталог резултата (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2012. године)
- Допуне МРС 12 „Порези на добитак” – Одложени порез: повраћај средстава која су служила за обрачун пореза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2012. године),
- Допуне МРС 19 „Накнаде запосленима” – Унапређење рачуноводственог обухватања примања по престанку запослења (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године),
- Допуне МРС 32 “Финансијски инструменти: Презентација” – Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године),
- IFRIC 20 “Трошкови откривке у производној фази површинских рудника” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године).

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИЈИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи и расходи

Приходи од продаје признају се када су ризик и корист повезани са правом власништва преноси на купца, а то подразумева датум испоруке производа купцу. Приходи од услуга се признају када се услуга изврши.

Приходи се исказују по правичној вредности средстава која су примљена или ће бити примљена, у нето износу након умањења за дате попусте и порез на додатну вредност.

Приходи и расходи од камата се књиже у корист, односно на терет обрачунског периода на који се односе.

Са датумом на који се књиже приходи такође се књиже и одговарајући расходи (принцип узрочности прихода и расхода).

Трошкови одржавања и оправки основних средстава се покривају из прихода обрачунског периода у коме настану.

3.2. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања који су директно приписиви стицању, изградњи или производњи средстава које се квалификују се укључују у набавну вредност тог средства и то до оног периода када су у суштини завршене све активности неопходне да би се средство припремило за планирану употребу или продају. Средства која се квалификују се односе на средства којем је обавезно потребан значајан временски период да би било спремно за своју намеравану употребу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИЈИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2. Трошкови позајмљивања (наставак)

Приходи од инвестирања остварени на основу привременог инвестирања позајмљених средстава се одузимају од насталих трошкова позајмљивања намењених за финансирање средстава која се квалификују.

Сви остали трошкови позајмљивања се признају у рачуну добитка и губитка у периоду на који се односе.

3.3. Прерачунавање износа у страним средствима плаћања

Пословне промене настале у страним средствима плаћања прерачунате су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза, који је важио на дан пословне промене.

Средства и обавезе исказане у страним средствима плаћања на дан биланса стања, прерачунати су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза који је важио на тај дан.

Позитивне и негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у страним средствима плаћања и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у страним средствима плаћања књижене су у корист или на терет биланса успеха, као добици или губици по основу курсних разлика.

3.4. Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси фондовима за социјалну сигурност запослених

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Предузеће је у обавези да плаћа порезе и доприносе пореским органима и државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују порезе и доприносе за запослене на терет послодавца у износу обрачунатим по стопама прописаним законским прописима. Предузеће је, такође обавезно да од бруто зараде запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати фондовима. Порези и доприноси на терет послодавца и порези и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

Предузеће је, у складу са одредбама Закона о раду, у обавези да запосленом приликом одласка у пензију исплати отпремнину, у висини три просечне зараде у Републици Србији, утвђене према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику.

в) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда (наставак)

Запосленима за чијим је радом престала потреба, а којима није обезбеђено ни једно од права утврђених законом, послодавац ће исплатити отпремнину у висини збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у првих 10 година проведених у радном односу и четвртине зараде запосленог за сваку наредну навршену годину рада у радном односу преко 10 година проведених у радном односу. Зарадом у смислу претходног става сматра се просечна зарада запосленог исплаћена за последња 3 месеца која претходе у месецу у којем се исплаћује отпремнина.

Такође, на основу Колективног уговора, Предузеће је у обавези да исплати и јубиларне награде запосленима у зависности од дужине непрекидног рада у предузећу и то у висини од једне просечне зараде остварене у Предузећу у месецу који претходи месецу у којем се исплаћује јубиларна награда за 20 година непрекидног рада, а две тако обрачунате зараде за 30 година рада у Предузећу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИЈИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Порези и доприноси

3.5.1. Порез на добитак

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит предузећа важећим у Републици Србији.

Порез на добитак у висини од 10% се плаћа на пореску основицу утврђену пореским билансом. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добит приказану у званичном билансу успеха и корекције дефинисане пореским прописима Републике Србије.

Закон о порезу на добит Републике Србије не предвиђа да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици који су исказани у пореским билансима до 2009 године и могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода у наредних десет година од дана остваривања права, а губици остварени и исказани у пореском билансу за 2010 годину и на даље могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од 5 година.

Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основице средстава и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на датум биланса стања се користе за утврђивање разграниченог износа пореза на добит. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пренетог губитка и пореских кредита на порески биланс, који се могу преносити, до степена до којег ће вероватно постојати опорезива добит од које се одложена пореска средства могу искористити.

Одложени порез се књижи на терет или у корист биланса успеха, осим када се односи на позиције које се књиже директно у корист или на терет капитала, и у том случају се одложени порез такође распоређује у оквиру капитала.

3.5.2. Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата укључују порез на имовину и друге порезе и доприносе који се плаћају према разним републичким и општинским прописима.

3.6. Некретнине, постројења и опрема

Почетно мерење некретнина, постројења и опреме, који испуњавају услове за признавање средстава, врши се по набавној вредности.

Набавну вредност чини вредност по фактури добављача, увећана за зависне трошкове набавке и трошкове довођења средства у стање функционалне приправности, умањена за било које трговинске попусте и рабате.

Накнадни издаци за некретнине, постројења и опрему признају се као средство само када се тим издацима побољшава стање средства изнад његовог првобитно процењеног стандардног учинка. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

Некретнине, постројења и опрема након почетног признавања исказују се по набавној вредности умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитка због обезвређења.

Добици или губици који проистекну из расходовања или отуђења признају се као приход или расход у билансу успеха.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИЈИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.7. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине Предузећа су некретнине које Предузеће, као власник, држи ради остваривања зараде од издавања некретнине или ради увећања вредности капитала или ради и једног и другог, а не ради употребе за пружање услуга или за потребе административног пословања или продаје у оквиру редовног пословања. Почетно мерење инвестиционе некретнине приликом стицања врши се по набавној вредности. Након почетног признавања, накнадно мерење инвестиционе некретнине врши се по набавној вредности умањеној за укупан износ исправки вредности по основу амортизације и укупан износ исправки вредности по основу обезвређења.

3.8. Амортизација

Амортизација некретнина, инвестиционих некретнина, постројења и опреме обрачунава се пропорционалним методом, током процењеног века корисне употребе. Корисни век употребе и стопе амортизације за главне групе средстава су следеће:

	Корисни век у годинама	Стопа амортизације
Грађевински објекти		
- Стамбене зграде, управне зграде	50	2,0%
- Фабричке хале	40	2,5%
- Остали грађевински објекти	10	10,0%
Опрема		
- Производна и преносна опрема и постројења	10 - 13	7.69% - 10%
- Транспортна средства	8	12,5%
- Канцеларијски намештај и пословни инвентар у трговини	7 - 9	11,11% - 14,3%
- Погонски и пословни инвентар, алати, уређаји, телекомуникациона опрема	5	20,00%
- канцеларијска и рачунарска опрема	4	25,00%
- остала непоменута средства	6	16,7%

3.9. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања односе се на купљени software и исказују по набавној вредности умањеној за амортизацију. Нематеријална улагања се отписују пропорционалним методом на период од пет година.

3.10. Умањење материјалне имовине

На сваки датум биланса стања, Предузеће преиспитује књиговодствене износе своје материјалне имовине да би утврдила постоје ли наговештаји да је дошло до губитака услед умањења вредности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће проценити надокнадиви износ појединог средства, Предузеће процењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вредност је нето продајна цена или вредност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процене вредности у употреби, процењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вредности применом дисконтне стопе пре опорезивања која одражава садашњу тржишну процену временске вредности новца и ризике специфичне за то средство.

Ако је процењени надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа, онда се књиговодствени износ тог средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа. Губици од умањења вредности признају се одмах као расход у билансу успеха за период.

На дан 31. децембра 2010. године, на основу процене руководства Предузећа не постоје индикације да је вредност нематеријалних улагања, некретнина и опреме обезвређена.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИЈИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Лизинг

Лизинг се класификује као финансијски лизинг у свим случајевима када се лизингом, на корисника лизинга, преносе у највећој мери сви ризици и користи који произлазе из власништва над средствима. Сваки други лизинг се класификује као оперативни лизинг.

Предузеће као давалац лизинга

Приход по основу оперативног лизинга (приход од ренти) признаје се применом линеарне методе током периода трајања лизинга. Индиректни трошкови настали у преговорима и уговарањем оперативног лизинга додају се књиговодственом износу изнајмљеног средства и признају се на пропорционалној основи током периода трајања лизинга.

3.12. Финансијски инструменти

Финансијска средства и финансијске обавезе се евидентирају у билансу стања Предузећа, од момента када се Предузеће уговорним одредбама везало за инструмент. Куповина или продаја финансијских средстава признаје се применом обрачуна на датум поравнања, односно датум када је средство испоручено другој страни.

Финансијска средства престају да се признају када Предузеће изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када је обавеза предвиђена уговором испуњена, отказана или истекла.

Дугорочни финансијски пласмани

Учешћа у капиталу банака и других правних лица која се котирају на берзи се почетно одмеравају по набавној вредности. Накнадно одмеравање се врши, на сваки датум биланса стања, ради усклађивања њихове вредности са тржишном вредношћу.

Дугорочни финансијски пласмани који обухватају учешћа у капиталу повезаних правних лица, пословних банака и других правних лица која се не котирају на берзи исказују се по методу набавне вредности која се умањује за обезвређења на основу процене руководства ради свођења на њихову надокнадиву вредност.

Потраживања од купаца, краткорочни пласмани и остала краткорочна потраживања

Потраживања од купаца, краткорочни пласмани и остала краткорочна потраживања исказују се по номиналној вредности, умањеној за исправке вредности извршене на основу процене њихове наплативости од стране руководства.

Готовина и готовински еквиваленти

Под готовином и готовинским еквивалентима у финансијским извештајима Предузећа исказују се готовина у благајни и стања на текућим рачунима и остала новчана средства расположива до три месеца.

Финансијске обавезе

Инструменти финансијских обавеза су класификовани у складу са суштином уговорних одредби. Финансијске обавезе се исказују по номиналној вредности, увећаној за камате на основу закључених уговора.

Обавезе из пословања

Обавезе према добављачима и остале обавезе из пословања се процењују по њиховој номиналној вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Предузећа коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентирани вредности средстава и обавеза као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја.

4.1. Процена и претпоставке

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције износа позиција биланса стања у следећој финансијској години.

4.2. Амортизација и стопа амортизације

Обрачун амортизације и стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку опреме и нематеријалних улагања. Једном годишње Предузеће процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

4.3. Исправка вредности потраживања и краткорочних пласмана

Предузеће обрачунава обезвређење сумњивих потраживања од купаца и других дужника на основу процењених губитака који настају, ако дужници нису у могућности да изврше плаћања. У процени одговарајућег износа губитка од обезвређења за сумњива потраживања, Предузеће се ослања на старост потраживања, раније искуство са отписом, бонитет купаца и променама у условима плаћања. Ово захтева процене везане за будуће понашање купаца и тиме изазване будуће наплате. Међутим, значајан део потраживања Предузећа се односи на потраживања од зависних правних лица код којих је, на основу процена и досадашња искуства, укупна садашња вредност потраживања наплатива.

4.4. Фер вредност

Пословна политика Предузећа је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишно искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта.

Руководство Предузећа врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности. По мишљењу руководства Предузећа, износи у овим финансијским извештајима одражавају вредност која је, у датим околностима, најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2011.	2010.
Повезана правна лица		
Домаће тржиште		
Приходи од услуга	268.736	261.951
Приходи од продаје робе	418	68
Приходи од продаје производа	1.613	-
	<u>270.767</u>	<u>262.019</u>
Домаће тржиште		
Приходи од продаје производа	19.205	16.816
Приходи од продаје робе	556	157
	<u>19.761</u>	<u>16.973</u>
Инострано тржиште		
Приходи од продаје услуга	56.246	52.052
	<u>56.246</u>	<u>52.052</u>
	<u>346.774</u>	<u>331.044</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2011.	2010.
Приходи од закупа		
- повезана правна лица	176.704	177.415
- остала правна лица	1.974	1.875
Остали приходи од повезаних предузећа	124.280	106.505
Остали приходи	1.152	4.983
	<u>304.110</u>	<u>290.778</u>

Остали пословни приходи исказани на дан 31. децембар 2011. године, у износу од 124.280 хиљада динара представљају приходе од зависних правних лица по основу префактурисаних трошкова управљања, заједничких трошкова пословања.

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2011.	2010.
Трошкови основног материјала	839	-
Трошкови осталог материјала	14.351	13.643
Трошкови горива	90.759	74.505
Трошкови енергије	98.771	84.589
	<u>204.720</u>	<u>172.737</u>

8. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2011.	2010.
Бруто зараде и накнаде запосленима	114.023	94.492
Доприноси на терет послодавца	21.331	17.832
Накнада трошкова запосленима на службеним путовањима	15.556	18.168
Стипендије	1.750	2.113
Остало	6.284	3.934
	<u>158.944</u>	<u>136.539</u>

9. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2011.	2010.
Индиректни порези и доприноси	33.724	36.432
Трошкови одржавања	22.154	23.540
Трошкови реклама	1.894	2.254
Трошкови воде	9.205	8.405
Транспортне услуге	10.029	8.875
Трошкови професионалних услуга	7.045	11.229
Премије осигурања	9.690	7.895
Трошкови репрезентације	2.686	2.941
Трошкови сајмова	417	1.644
Чланарине	1.454	1.614
Банкарске провизије	886	654
Закупнине	1.812	746
Остали пословни расходи	14.161	14.261
	<u>115.157</u>	<u>120.490</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

10. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара Година која се завршава 31. децембра	
	2011.	2010.
Приходи од камата:		
- повезана правна лица	105.532	130.234
- остала правна лица	1.691	289
Приходи од учешћа у добити	254.495	187.044
Позитивне курсне разлике	14.136	1.490
Приходи по основу ефеката валутне клаузуле	799	400
	<u>375.653</u>	<u>319.457</u>

11. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара Година која се завршава 31. децембра	
	2011.	2010.
Расходи камата	13.501	19.231
Расходи по основу ефеката валутне клаузуле	16	5.463
Негативне курсне разлике	1.343	69.549
Остали финансијски расходи	229	-
	<u>15.089</u>	<u>94.243</u>

12. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара Година која се завршава 31. децембра	
	2011.	2010.
Приходи од усклађивања вредности дугорочних финансијских пласмана	47	6
Добици од продаје основних средстава	799	-
Вишкови по попису	-	29
Остали приходи	3.699	5.185
Добици од продаје материјала	245	-
	<u>4.790</u>	<u>5.220</u>

13. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара Година која се завршава 31. децембра	
	2011.	2010.
Донације	7.157	2.127
Губици по основу продаје некретнина и опреме	1.199	2.310
Расходи по основу обезвређивања и отписа потраживања	1.598	1.175
Расходи по основу директног отписа потраживања	2.919	-
Обезвређење потраживања и краткорочних финансијских пласмана	4.237	1.655
Остало	356	200
	<u>17.466</u>	<u>7.467</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

14. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добитак

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Порески расход периода	(195)	(8.874)
Одложени порески приходи периода	4.342	5.921
	<u>4.147</u>	<u>(2.953)</u>

**б) Усаглашавање износа пореза на добитак у билансу успеха и
производа добити пре опорезивања и прописане пореске стопе**

	У хиљадама динара	
	2011.	2010.
Нето добитак пре опорезивања	402.641	285.855
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	40.264	28.585
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	2.767	1.268
Порески ефекти прихода од дивиденди који се изузимају од опорезивања	(20.310)	(18.026)
Порески кредити по основу улагања у некретнине, постројења и опрему	(13.532)	(8.874)
Порески кредит за плаћен порез на добит и порез по одбитку нерезидентне филијале	(13.336)	-
	<u>(4.147)</u>	<u>2.953</u>

в) Одложене пореске обавезе

Одложене пореске обавезе исказане на дан 31. децембра 2011. године у износу од 27.606 хиљада динара (2010: 31.948 хиљада динара) се односе на привремену разлику по којој се опрема и нематеријална улагања признају у пореском билансу и износа по којима су ова средства исказана у финансијским извештајима.

15. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	У хиљадама динара	
	2011.	2010.
Нето добитак	406.788	282.902
Просечан пондерисани број акција	1.020.000	1.020.000
Основна зарада по акцији (у динарима)	<u>398,81</u>	<u>277,35</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

16. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА И ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

	У хиљадама динара					Нематеријална улагања
	Земљиште и грађевински објекти	Опрема	Инвестиције у току	Укупно	Инвестиционе некретности	
Набавна вредност						
Стање, 1. јануара 2010. године	602.057	1.397.891	7.434	2.007.382	1.228.981	21.559
Набавке у току године	-	-	51.103	51.103	-	-
Пренос са инвестиција у току	34.463	14.094	(55.991)	(7.434)	7.434	-
Продаја	-	(8.364)	-	(8.364)	-	-
Расходовање	-	(11.323)	-	(11.323)	-	-
Стање, 31. децембра 2010. године	<u>636.520</u>	<u>1.392.298</u>	<u>2.546</u>	<u>2.031.364</u>	<u>1.236.415</u>	<u>21.559</u>
Стање, 1. јануара 2011. године	636.520	1.392.298	2.546	2.031.364	1.236.415	25.559
Набавке у току периода	-	-	93.154	93.154	613	5.413
Пренос са инвестиција у току	-	18.323	(18.323)	-	-	-
Продаја	-	(16.416)	-	(16.416)	-	-
Стање, 31. децембра 2011. године	<u>636.520</u>	<u>1.394.205</u>	<u>77.377</u>	<u>2.108.102</u>	<u>1.237.028</u>	<u>26.972</u>
Исправка вредности						
Стање, 1. јануара 2010. године	143.763	1.102.150	-	1.245.913	610.245	19.335
Амортизација	14.179	71.456	-	85.635	33.225	779
Продаја	-	(10.958)	-	(10.958)	-	-
Расходовање	-	(4.049)	-	(4.049)	-	-
Стање, 31. децембра 2010. године	<u>157.942</u>	<u>1.158.599</u>		<u>1.316.541</u>	<u>643.470</u>	<u>20.114</u>
Стање, 1. јануара 2011. године	157.942	1.158.599	-	1.316.541	643.470	20.114
Амортизација	12.603	59.384	-	71.987	31.856	686
Расходовање	-	(15.168)	-	(15.168)	-	-
Стање, 31. децембра 2011. године	<u>170.545</u>	<u>1.202.815</u>	<u>-</u>	<u>1.373.360</u>	<u>675.326</u>	<u>20.800</u>
Садашња вредност:						
- 31. децембра 2011. године	<u>465.975</u>	<u>191.390</u>	<u>77.377</u>	<u>734.742</u>	<u>561.702</u>	<u>6.172</u>
- 31. децембар 2010. године	<u>478.578</u>	<u>233.699</u>	<u>2.546</u>	<u>714.823</u>	<u>592.945</u>	<u>1.445</u>

На грађевинским објектима Предузећа укњижене су хипотеке у корист Чачанске банке а.д. Чачак и Уарі Креді Банк, Холандија као гаранција којима се обезбеђује уредна отплата кредита (напомена 26.). Садашња вредност некретнина под хипотеком на дан 31. децембра 2011. године износи 324.366 хиљада динара.

Одлуком Генералног директора у току 2011. године стручна комисија је, у складу са захтевима МРС 16 "Некретности, постројења и опрема", извршила преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме. На основу Извештаја Комисије о појединачном испитивању корисног века употребе опреме, извршено је повећање корисног века употребе а сходно томе су утврђене и нове стопе амортизације за наредне периоде. Повећања корисног века употребе опреме је имало за ефекат смањење амортизације текућег периода за износ од 18.452 хиљаде динара.

Основна средства исказан, на дан 31. децембар 2011. године, у износу од 561.702 хиљаде динара садрже и отписана средства чија је набавна вредност износи 227.875 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

17. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	% учешћа	У хиљадама динара	
		31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
<i>Учешћа у капиталу зависних правних лица</i>			
- Метпор, Београд	100%	289	289
- Металац Trade, Горњи Милановац	100%	263	263
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	100%	72.684	72.684
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	100%	22.895	22.895
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	100%	124.071	124.071
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	100%	225.194	225.194
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	100%	9.380	9.380
- Промо Метал д.о.о., Загреб	100%	18.325	2.808
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	64.55%	60.282	60.282
- Металац Маркет д.о.о., Подгорица	100%	1.338	1.338
- Металац Металургија а.д., Нови Сад	82.36%	57.912	57.912
- Метрот о.о.о., Москва, Русија	100%	22	22
- Металац Group USA Inc	50%	5.634	5.634
-Стадион Металац	99%	991	-
- Металац Ukraine	100%	3.637	-
		<u>602.917</u>	<u>582.772</u>
<i>Учешћа у капиталу банака</i>			
- Чачанска банка а.д., Чачак	Безначајан	31.809	44.138
- Среда банка а.д., Крагујевац	Безначајан	32.097	32.097
Остале банке	Безначајан	248	248
		<u>64.154</u>	<u>76.483</u>
<i>Пласмани у финансијске организације и предузећа</i>			
- Осигуравајуће организације	Безначајан	6.523	10.248
Остало	Безначајан	81	81
		<u>6.604</u>	<u>10.329</u>
<i>Остали дугорочни пласмани</i>			
Дугорочни кредити дати запосленима		721	898
<i>Дугорочни зајмови</i>			
Текућа доспећа		815.098	718.719
		<u>(220.756)</u>	<u>(179.680)</u>
		<u>594.342</u>	<u>539.039</u>
		<u>1.268.738</u>	<u>1.209.521</u>
<i>Минус:Исправка вредности</i>			
- Дунав осигурање		(1.261)	-
- Среда банка а.д., Крагујевац		(30.405)	(30.134)
- Остале банке		(167)	(100)
		<u>(31.833)</u>	<u>(30.235)</u>
		<u>1.236.905</u>	<u>1.179.286</u>

На основу Одлуке Управног одбора од дана 24. децембра 2010. године, извршено је оснивање предузећа Металац-Украјина. Седиште предузећа је у Кијеву у Украјини. Дана 28. јануара 2011. године је извршена уплата основног капитала (50% од уписаних 50.000\$) у износу од 1.899 хиљада динара, а 22. јуна 2011. године уплаћен је остатак од уписаних 50.000 \$ у износу од 1.738 хиљада динара и тако предузеће поседује учешће у висини од 100% удела.

Дана 28. априла 2011. године на основу Одлуке управног одбора извршено је оснивање предузећа Металац Стадион д.о.о., Горњи Милановац. Након оснивања Друштво се сагласило са приступањем Општине Горњи Милановац као и са уношењем неновчаног улога у друштво који се састоји у непокретности – земљишној парцели и праву својине на парцели на којој ће се градити стадион, у вредности улога и висини удела који ће се утврдити уговором између новооснованог друштва и Општине Горњи Милановац. (напомена 33.)

Дугорочни зајмови исказани, на дан 31. децембар 2011. године, у износу од 815.098 хиљада динара (укључујући текућа доспећа у износу од 220.756 хиљада динара) представљају зајмове одобрене зависним предузећима.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

17. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)

Структура одобрених зајмова по повезаним правним лицима је дата у табели која следи:

	Укупан износ зајма	Текуће доспеће	У хиљадама динара	
			31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Металац Посуђе д.о.о.	509.336	136.259	373.077	362.741
Металац Бојлери д.о.о.	106.309	35.583	70.726	106.310
Металац Пролетер д.о.о.	61.871	7.734	54.137	-
Металац Маркет д.о.о.	51.050	17.017	34.033	-
Металац Инко д.о.о.	69.044	18.422	50.622	52.565
Металац Trade д.о.о.	17.488	5.741	11.747	17.423
	<u>815.098</u>	<u>220.756</u>	<u>594.342</u>	<u>539.039</u>

18. ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
<i>Потраживања од купаца:</i>		
- купци, повезана правна лица	426.031	233.476
- купци у земљи	11.599	13.351
- купци у иностранству	9.586	3.521
- купци- менза	1.548	-
	<u>448.764</u>	<u>250.348</u>
Потраживања за камату	8.144	12.978
Потраживања од запослених	901	1.069
Остало	372	572
	<u>9.417</u>	<u>14.619</u>
Минус: Исправка вредности потраживања од купаца	<u>(7.679)</u>	<u>(3.442)</u>
	<u>450.502</u>	<u>261.525</u>

19. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
<i>Краткорочни кредити</i>		
- Металац Посуђе д.о.о.	-	120.000
- Металац Пролетер д.о.о.	-	63.870
- Металац Маркет д.о.о.	-	66.000
- Металац Инко д.о.о.	10.000	10.000
- Металац Принт д.о.о.	16.000	20.000
- Метпор д.о.о., Београд	12.000	12.328
	<u>38.000</u>	<u>292.198</u>
Краткорочни потрошачки кредити	4.113	4.160
Текућа доспећа одобрених дугорочних зајмова	220.756	179.680
	<u>224.869</u>	<u>183.840</u>
Минус: Исправка вредности		
- краткорочних потрошачких кредита	<u>(4.113)</u>	<u>(4.160)</u>
	<u>258.756</u>	<u>471.878</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

20. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Текући рачун		
- у динарима	950	1.193
- у иностраној валути	2.933	8.315
Благајна	417	659
Остала новчана средства	63	63
	<u>4.363</u>	<u>10.230</u>

21. ПРОМЕНЕ НА ИСПРАВКАМА ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара			
	Дугорочни финансијск и пласмани	Потражи- вања од купаца	Краткорочни финансијски пласмани	Укупно
Стање на почетку године	30.235	3.442	4.160	37.837
Исправке на терет трошкова	-	4.237	-	4.237
Трошкови по основу обезвређења ХОВ	1.598	-	-	1.598
Наплаћена исправљена потраживања	-	-	(47)	(47)
Стање на крају године	<u>31.833</u>	<u>7.679</u>	<u>4.113</u>	<u>43.625</u>

22. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Акцијски капитал Предузећа, на дан 31. децембра 2011. године, састоји се од 1,020,000 акција, номиналне вредности 400 динара по акцији, са следећом власничком структуром:

<u>Акционари</u>	Број акција	Број гласова	Вредност	% учешћа
			акција у хиљадама динара	
Акционари – остала физичка лица	368.475	368.475	147.390	36,12
Акције у поседу менаџмента	185.877	185.877	74.351	18,22
Erste Bank а.д. Нови Сад-кастоди	83.401	83.401	33.360	8,18
Акционари- остала правна лица	80.120	80.120	32.048	7,85
Остали збирни кастоди рачун	78.389	78.389	31.355	7,69
Raiffeisen Zentralbank-кастоди	75.969	75.969	30.388	7,45
UniCredit bank а.д. Србија-кастоди	64.119	64.119	25.648	6,29
Delta Generali Osiguranje а.д.	35.572	35.572	14.229	3,49
Акције у поседу лица повезаних са менаџментом	28.547	28.547	11.419	2,80
Proinvestments а.д.	19.531	19.531	7.812	1,91
	<u>1.020.000</u>	<u>1.020.000</u>	<u>408.000</u>	<u>100,00</u>

23. ОСТАЛИ КАПИТАЛ

Остали капитал је настао преносом извора ванпословних средстава у овај облик капитала извршеним у 2004. години, у складу са захтевима из прелазних одредби Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за предузећа, задруге и предузетнике приликом прве примене МСФИ. Ови извори средстава су формирану у претходним годинама по прописима на основу којих је, до 1. јуна 2001. године, постојала обавеза да се из бруто зарада запослених издваја 1.3% на име стварања фонда за потребе становања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

24. РЕЗЕРВЕ

Резерве Предузећа формиране су, у складу са прописима из ранијих година, издвајањем најмање 5% нето добитка за пословну годину у корист резерви из добитка, све док оне не достигну 10% основног капитала Предузећа, као и по основу преноса дела ревалоризационих резерви приликом прве примене МСФИ у 2004. години.

25. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Дугорочна резервисања исказана на дан 31. децембра 2011. године у износу од 51.548 хиљада динара у потпуности се односе на резервисања по основу јубиларних награда и отпремнина за одлазак у пензију запослених.

Промене на дугорочним резервисањима у току 2011. и 2010. године су приказане у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2011.	2010.
Стање 1. јануара	47.606	42.381
Исплате у току године	(3.814)	(2.367)
Резервисања у току године	7.756	7.592
Стање 31. децембра	<u>51.548</u>	<u>47.606</u>

26. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	EUR	У хиљадама динара	
		31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Yapi Kredi Bank, Холандија	2.689.474	281.429	487.624
Чачанска банка, Чачак	321.428	33.634	48.981
	<u>3.010.902</u>	<u>315.063</u>	<u>536.605</u>
Текућа доспећа		(217.181)	(183.535)
		<u>97.882</u>	<u>353.070</u>

Кредити одобрени од стране Чачанске банке, Чачак и Yapi Credi banke, Holandija banke су обезбеђени хипотеком над грађевинским објектима и опремом Предузећа (напомена 16).

Дугорочни кредити одобрени су Предузећу са роком отплате до 5 година, уз каматне стопе у распону од тромесечни EURIBOR + 0,50% до тромесечни EURIBOR + 1,60%.

Доспеће дугорочних кредита приказано је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
- до 1 године	217.181	218.960
- од 1 до 2 године	94.145	218.960
- од 2 до 3 године	3.737	94.917
- од 3 до 4 године	-	3.768
	<u>315.063</u>	<u>536.605</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

27. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
<i>Обавезе према добављачима:</i>		
- добављачи, повезана правна лица	11.527	9.865
- добављачи у земљи	26.160	27.226
- добављачи у иностранству	162	1.308
	<u>37.849</u>	<u>38.399</u>
<i>Примљени аванси:</i>	99	114
<i>Остале обавезе из пословања:</i>	146	60
	<u>38.094</u>	<u>38.573</u>

28. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Обавезе за зараде и накнаде зарада	7.185	6.273
Обавезе за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада	4.576	3.987
Обавезе за дивиденде	57.602	13.865
Обавеза према запосленима по основу учешћа у добити	44.413	24.506
Обавезе за камате	248	400
Остале обавезе према запосленима	310	229
Остало	51	45
	<u>114.385</u>	<u>49.305</u>

29. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

Ванбилансна актива и пасива у текућем периоду се односе на издате царинске гаранције у износу од 15.000 хиљада динара, 4.690 хиљада динара на издате тир карнете, 28.000 хиљада динара на Републичку дирекцију за имовину Републике Србије и 2.093 хиљаде динара на Shell (2010: 25.909 хиљада динара).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

30. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА

а) Салда потраживања и обавеза произашла из трансакција обављених са повезаним правним лицима приказана су у наредној табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Потраживања		
<i>Потраживања од купаца:</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	247.866	160.089
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	40.690	14.894
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	58.598	22.460
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	33.347	16.732
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	32.701	12.997
- Металац Металургија а.д., Нови Сад	534	767
- Металац Трејд д.о.о., Горњи Милановац	5.307	4.683
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	4.009	548
- Металац Маркет д.о.о., Подгорица	-	13
- Метпор д.о.о., Београд	2.875	168
- Метрот д.о.о., Москва	104	125
	<u>426.031</u>	<u>233.476</u>
<i>Остала потраживања:</i>		
- Пролетер Трговина д.о.о, Горњи Милановац	350	350
	<u>350</u>	<u>350</u>
<i>Потраживања за камату:</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	4.305	7.988
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	135	109
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	645	1.591
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	668	824
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	523	201
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	431	638
- Металац Трејд д.о.о., Горњи Милановац	148	410
- Метпор д.о.о., Београд	1.289	1.217
	<u>8.144</u>	<u>12.978</u>
<i>Потраживања за дате дугорочне зајмове:</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	373.077	483.655
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	70.726	141.746
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	50.622	70.087
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	34.033	-
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	54.137	-
- Металац Трејд д.о.о., Горњи Милановац	11.747	23.231
	<u>594.342</u>	<u>718.719</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

30. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА (наставак)

а) Салда потраживања и обавеза произашла из трансакција обављених са повезаним странама унутар групе приказана су у наредној табели (наставак):

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
<i>Потраживања за дате краткорочне зајмове:</i>		
- Метпор д.о.о., Београд	12.000	12.328
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	28.422	10.000
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	17.017	66.000
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	136.259	120.000
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	35.583	-
- Металац Трејд д.о.о., Горњи Милановац	5.741	-
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	7.734	63.870
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	16.000	20.000
	<u>258.756</u>	<u>292.198</u>
Укупно потраживања	<u>1.287.623</u>	<u>1.257.721</u>
Обавезе		
<i>Обавезе према добављачима</i>		
- Метпор д.о.о., Београд	458	-
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	9.708	9.608
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	361	228
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	29	29
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	9	-
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	962	-
	<u>11.527</u>	<u>9.865</u>
Укупно обавезе	<u>11.527</u>	<u>9.865</u>
Потраживања, нето	<u>1.276.096</u>	<u>1.247.856</u>

б) Преглед прихода и расхода остварених из трансакција са повезаним странама унутар групе приказани су у наредном прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Приходи		
<i>Приходи од продаје:</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	1.320	20
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	168	13
- Метпор д.о.о., Београд	-	1
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	54	22
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	-	8
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	205	-
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	224	-
- Металац Трејд д.о.о., Горњи Милановац	61	4
	<u>2.032</u>	<u>68</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

30. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА (наставак)

б) Преглед прихода и расхода остварених из трансакција са повезаним странама унутар групе приказани су у наредном прегледу (наставак):

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
<i>Приходи од услуга,закупа и осталих прихода</i>		
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	33.920	33.463
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	364.906	352.168
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	37.650	37.855
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	37.893	40.896
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	62.504	58.562
- Металац Траде д.о.о., Горњи Милановац	19.278	19.363
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	10.128	2.094
- Метпор д.о.о., Београд	2.459	2.002
- Металац Металургија а.д., Нови Сад	761	946
- Метрот д.о.о., Москва	206	306
- Промо-Метал д.о.о., Загреб	41	60
- Металац Маркет д.о.о., Подгорица	41	60
	<u>569.787</u>	<u>547.775</u>
<i>Приходи од учешћа у добити</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	160.000	130.000
- Металац Траде д.о.о., Горњи Милановац	30.000	40.000
- Металац Металургија а.д., Нови Сад	7.105	10.263
- Металац Маркет д.о.о., Подгорица	1.007	-
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	6.000	-
- Метрот д.о.о., Москва	50.383	6.781
	<u>254.495</u>	<u>187.044</u>
<i>Приходи од камата</i>		
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	9.272	9.862
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	60.935	77.070
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	1.974	1.155
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	6.444	8.699
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	14.712	21.454
- Металац Трејд д.о.о., Горњи Милановац	2.368	3.419
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	7.275	7.099
- Метпор д.о.о., Београд	1.551	1.476
	<u>104.531</u>	<u>130.234</u>
Укупно приходи	<u><u>930.845</u></u>	<u><u>865.121</u></u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

30. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА (наставак)

б) Преглед прихода и расхода остварених из трансакција са повезаним странама унутар групе приказани су у наредном прегледу (наставак):

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Расходи		
<i>Набавна вредност продате робе:</i>		
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	4.809	-
	<u>4.809</u>	<u>-</u>
<i>Трошкови набављеног материјала:</i>		
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	-	65
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	41	247
- Металац Трејд д.о.о., Горњи Милановац	27	-
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	1.836	4.650
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	34	134
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	-	25
	<u>1.938</u>	<u>5.121</u>
<i>Трошкови услуга:</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	1.762	3.036
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	12	-
- Метпор д.о.о., Београд	540	567
- Металац Металургија а.д., Нови Сад	-	38
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	1.050	122
	<u>3.364</u>	<u>3.763</u>
<i>Нематеријални трошкови:</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	33	-
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	856	344
- Металац Трејд д.о.о., Горњи Милановац	-	71
	<u>889</u>	<u>415</u>
Укупни расходи	<u>11.000</u>	<u>9.299</u>
Приходи, нето	<u>919.845</u>	<u>855.822</u>

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Предузеће задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а власницима обезбеди принос на капитал. Структура капитала Предузећа састоји се од дуговања, укључујући дугорочне кредите образложене у напомени 26, осталих дугорочних обавеза, дугорочних и краткорочних пласмана, готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује уделе, остали капитал, резерве као и акумулирани добитак.

Лица која контролишу финансије на нивоу Предузећа испитују структуру капитала на годишњем нивоу.

Показатељи задужености Предузећа са стањем на крају године били су следећи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Задуженост а)	315.063	536.605
Готовина и готовински еквиваленти	4.363	10.230
Нето задуженост	<u>310.700</u>	<u>526.375</u>
Капитал б)	<u>2.308.865</u>	<u>2.527.119</u>
Радио укупног дуговања према капиталу	<u>0,13</u>	<u>0,21</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Управљање ризиком капитала (наставак)

- а) Дуговање се односи на дугорочне и краткорочне кредите односно текућа доспећа дугорочних кредита.
- б) Капитал укључује акцијски капитал, остали капитал, емисиону резерву, нереализоване добитке и губитке од хартија од вредности резерве као и акумулирани добитак.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напомени 3 ових финансијских извештаја.

Категорије финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	641.842	639.349
Дугорочно дати зајмови	815.098	718.719
Остали дугорочни пласмани	721	898
Потраживања од купаца	441.085	246.905
Краткорочни финансијски пласмани	38.000	292.198
Потраживања за камату	8.144	12.978
Готовина и готовински еквиваленти	4.363	10.230
	1.949.253	1.921.277
Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити	315.063	536.605
Обавезе према добављачима	37.849	38.399
Остале обавезе	102.262	38.771
	455.174	613.775

Основни финансијски инструменти Предузећа су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, финансијски пласмани који настају директно из пословања Предузећа, као и дугорочни и краткорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања Предузећа. У нормалним условима пословања Предузеће је изложено ниже наведеним ризицима.

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик, и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају смањењем изложености Предузећа овим ризицима. Предузеће не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

У свом пословању Предузеће је изложено финансијским ризицима од промена курсева страних валута и промена каматних стопа.

Изложеност тржишном ризику се сагледава преко анализе сензитивности. Није било значајнијих промена у изложености Предузећа тржишном ризику, нити у начину на који Предузеће управља или мери тај ризик.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Девизни ризик

Предузеће је изложено девизном ризику првенствено преко готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца, дугорочних кредита и обавеза према добављачима који су деноминирани у страниј валути. Предузеће не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Стабилност економског окружења у којем Предузеће послује, у великој мери зависи од мера владе у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза исказаних у страниј валути на датум извештавања у Предузећу биле су следеће:

	Средства		У хиљадама динара Обавезе	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
EUR	13.672	13.043	315.251	538.034
USD	76	142	-	-
GBP	88	470	-	-
	<u>13.836</u>	<u>13.655</u>	<u>315.251</u>	<u>538.034</u>

Предузеће је осетљиво на промене девизног курса евра (EUR), америчког долара (USD) и енглеске фунте (GBP). Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Предузећа на пораст и смањење од 10% курса динара у односу на дату страну валуту. Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само не намирена потраживања и обавезе исказане у страниј валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута. Негативан број из табеле указује да смањење резултата текућег периода у случајевима када Динар слаби у односу на валуту о којој се ради. У случају јачања Динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
EUR валута	(30.158)	(52.499)
USD валута	14	14
GBP валута	47	47
Резултат текућег периода	<u>(30.141)</u>	<u>(52.438)</u>

Осетљивост Предузећа на промене у страним валутама повећала се у текућем периоду, углавном на основу ефеката номиналног пораста потраживања исказаних у динарима које се највећим делом односи на дугорочне и краткорочне финансијске пласмане, а задржавање обавеза по основу дугорочних кредита исказаних у страниј валути или са валутном клаузулом.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Ризик од промене каматних стопа

Предузеће је изложено ризику од промене каматних стопа на средства и обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик зависи од финансијског тржишта те Предузеће нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	641.842	639.349
Потраживања од купаца	441.085	246.905
Потраживања за камату	8.144	12.978
Готовина и готовински еквиваленти	4.363	10.230
	1.095.434	909.462
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	-	719.617
Краткорочни финансијски пласмани	-	292.198
	-	1.011.815
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	815.819	-
Краткорочни финансијски пласмани	38.000	-
	853.819	-
	1.949.253	1.921.277
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносне</i>		
Обавезе према добављачима	37.849	38.399
Остале обавезе	102.262	38.771
	140.111	77.170
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	315.063	536.605
	315.063	536.605
	455.174	613.775

Анализе осетљивости приказане у наредном тексту су успостављене на основу изложености променама каматних стопа за недеривативне инструменте на датум биланса стања. За обавезе са варијабилном стопом, анализа је састављена под претпоставком да је преостали износ средстава и обавеза на датум биланса стања био непромењен у току целе године. Повећање или смањење од 1% представља, од стране руководства, процену реално могуће промене у каматним стопама. Да је каматна стопа 1% виша/нижа, а све остале варијабле остану непромењене, Предузеће би остварило оперативни добитак/(губитак) за годину која се завршава 31. децембар 2011. године у износу од 5,388 хиљада динара (31. децембар 2010. године: 5.366 хиљаду динара). Оваква ситуација се приписује изложености Предузећа која је заснована на варијабилним каматним стопама које се обрачунавају на дугорочне кредитне.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик

Управљање потраживањима од купаца

Предузеће је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Предузеће. Изложеност Предузећа овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса. Потраживања од купаца у значајном делу односе се на повезана правна лица.

Најзначајнији купци представљени су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Металац Посуђе д.о.о.	247.866	160.089
Металац Принт д.о.о.	40.690	14.894
Металац Маркет д.о.о.	32.701	12.997
Металац Бојлер д.о.о.	61.167	22.460
Металац Инко д.о.о.	33.347	16.732
Металац Trade д.о.о.	5.307	4.683
Остали	20.007	15.050
	<u>441.085</u>	<u>246.905</u>

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2011. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	87.556	-	87.556
Доспела, исправљена потраживања од купаца	7.679	(7.679)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	353.529	-	353.529
	<u>448.764</u>	<u>(7.679)</u>	<u>441.085</u>

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2010. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	88.275	-	88.275
Доспела, исправљена потраживања од купаца	3.442	(3.442)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	158.630	-	158.630
	<u>250.347</u>	<u>(3.442)</u>	<u>246.905</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Управљање потраживањима од купаца (наставак)

Недоспела потраживања од купаца

Недоспела потраживања исказана на дан 31. децембар 2011. године у износу од 87.556 хиљаде динара (31. децембар 2010. године: 88.275 хиљаду динара) највећим делом се односе на потраживања од купаца по основу продаје производа и услуга. Ова потраживања доспевају углавном у року од 60 дана након датума фактуре, у зависности од уговорених рокова плаћања. Просечно време наплате потраживања у 2011. години износи 193 дана (2010. године: 188 дана).

Доспела, исправљена потраживања од купаца

Предузеће је у претходним периодима обезвредило потраживања од купаца за доспела потраживања у износу од 7.679 хиљада динара (2010. године: 3.442 хиљада динара), за која је Предузеће утврдило да је дошло до промене у кредитној способности комитената и да потраживања у наведеним износима неће бити наплаћена.

Доспела, неисправљена потраживања од купаца

Предузеће није обезвредило доспела потраживања исказана на дан 31. децембар 2011. године у износу од 353.529 хиљада динара (31. децембар 2010. године: 158.630 хиљада динара) обзиром да није утврђена промена у кредитној способности комитената, као и да се та потраживања углавном односе на потраживања од повезаних правних лица, те да руководство Предузећа сматра да ће укупна садашња вредност ових потраживања бити наплаћена.

Старосна структура доспелих, неисправљених потраживања представљена је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2011.	31. децембар 2010.
Мање од 30 дана	64.448	63.820
31-90 дана	116.419	89.302
91-180 дана	133.070	4.376
181-365 дана	39.325	843
Преко365 дана	267	289
	353.529	158.630

Управљање обавезама према добављачима

Обавезе према добављачима на дан 31. децембар 2011. године исказане су у износу од 37.849 хиљада динара (31. децембра 2010. године: 38.399 хиљаде динара) при чему се највећи део, у износу од 16.542 хиљада динара (2010: 12.345 хиљада динара) односи на обавезе по основу услуга јавних предузећа. Добављачи не зарачунавају затезну камату на доспеле обавезе, при чему Предузеће доспеле обавезе према добављачима, сагласно политици управљања финансијским ризицима, измирују у уговореном року. Просечно време измирења обавеза према добављачима у току 2011. године износи 30 дана (у току 2010. године 38 дана).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик ликвидности

Коначна одговорност за управљање ризиком ликвидности је на руководству Предузећа који су успоставили одговарајући систем управљања за потребе краткорочног, средњорочног и дугорочног финансирања Предузећа као и управљањем ликвидношћу. Предузеће управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталим на основу финансијских средстава на основу најранијег датума на који ће Предузеће бити у могућности да потраживања наплати.

Доспећа финансијских средстава

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	У хиљадама динара 31. децембар 2011.	
					Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	428.195	25.397	-	641.842	-	1.095.434
Варијабилна каматна стопа						
- главница	24.210	21.556	213.712	594.341	-	853.819
- камата	6.874	8.924	63.869	94.543	-	174.210
	<u>31.084</u>	<u>30.480</u>	<u>277.581</u>	<u>688.884</u>	<u>-</u>	<u>1.028.029</u>
	<u>459.279</u>	<u>55.877</u>	<u>277.581</u>	<u>1.330.726</u>	<u>-</u>	<u>2.123.463</u>

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	У хиљадама динара 31. децембар 2010.	
					Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	242.331	27.782	-	639.349	-	909.462
Фиксна каматна стопа						
- главница	-	38.118	434.592	539.105	-	1.011.815
- камата	-	23.377	93.124	102.046	-	218.547
	<u>-</u>	<u>61.495</u>	<u>527.716</u>	<u>641.151</u>	<u>-</u>	<u>1.230.362</u>
	<u>242.331</u>	<u>89.277</u>	<u>527.716</u>	<u>1.280.500</u>	<u>-</u>	<u>2.139.824</u>

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа обавеза Предузећа. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталих на основу финансијских обавеза на основу најранијег датума на који ће Предузеће бити обавезно да такве обавезе намири.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика (наставак)

Доспећа финансијских обавеза

	У хиљадама динара 31. децембар 2011.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	37.849	65.004	37.258	-	-	140.111
Варијабилна каматна стопа						
- главница	3.737	15.421	198.023	97.882	-	315.063
- камата	1.228	4.070	11.113	4.729	-	21.140
	4.965	19.491	209.136	102.611	-	336.203
	42.814	84.495	246.394	102.611	-	476.314

	У хиљадама динара 31. децембар 2010.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	67.960	9.210	-	-	-	77.170
Варијабилна каматна стопа						
- главница	-	19.315	199.645	317.645	-	536.605
- камата	-	8.647	21.007	21.174	-	50.828
	-	27.962	220.652	338.819	-	587.433
	67.960	37.172	220.652	338.819	-	664.603

Фер вредност финансијских инструмената

Следећа табела представља садашњу вредност финансијских средстава и финансијских обавеза и њихову фер вредност на дан 31. децембар 2011. године и 31. децембар 2010. године.

	31. децембар 2011.		У хиљадама динара 31. децембар 2010.	
	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Књиговодствена вредност	Фер вредност
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	641.842	641.842	639.349	639.349
Дугорочно дати зајмови	815.098	815.098	718.719	718.719
Остали финансијски пласмани	721	721	898	898
Потраживања од купаца	441.085	441.085	246.905	246.905
Краткорочни финансијски пласмани	38.000	38.000	292.198	292.198
Потраживања за камату	8.144	8.144	12.978	12.978
Готовина и готовински еквиваленти	4.363	4.363	10.230	10.230
	1.949.253	1.949.253	1.921.277	1.921.277
Финансијске обавезе				
Дугорочни кредити	315.063	315.063	536.605	536.605
Обавезе према добављачима	37.849	37.849	38.399	38.399
Остале обавезе	102.262	102.262	38.771	38.771
	455.174	455.174	613.775	613.775

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

31. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Фер вредност финансијских инструмената (наставак)

Претпоставке за процену тренутне фер вредности финансијских инструмената

Обзиром на чињеницу да не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у куповини и продаји финансијских средстава и обавеза, као и обзиром на чињеницу да не постоје доступне тржишне информације које би се могле користити за потребе обелодањивања фер вредности финансијских средстава и обавеза, коришћен је метод дисконтовања новчаних токова. При коришћењу ове методе вредновања, користе се каматне стопе за финансијске инструменте са сличним карактеристикама, са циљем да се добије релевантна процена тржишне вредности финансијских инструмената на дан биланса.

32. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Предузећа могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Предузећу може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала.

33. УЧЕШЋА У ЗАЈЕДНИЧКИМ ПОДУХВАТИМА

Као што је обелодањено, у напомени 17 уз финансијске извештаје, на основу Уговора о заједничкој изградњи главног градског стадиона у Горњем Милановцу сачињеног између Републичке дирекције за имовину Републике Србије, Општине Горњи Милановац и Друштва приступа се изградњи Главног градског стадиона у Горњем Милановцу укупне површине 6.814.89 м², са планираним трибинама капацитета око 3,500 места и пратећим садржајем испод трибина према прописима ФИФЕ и УЕФЕ за одржавање међународних утакмица, а све то на површини од 1 ха 38 а 75 м². Сходно уговору Друштво се обавезује да ће сопственим средствима обезбедити издавање урбанистичких, планских и техничких докумената и да прибави грађевинску дозволу, те да о свом трошку изведе радове на изградњи објекта. Након извршених радова Републици Србији припада у својини 280 м² нето површине изграђеног објекта који ће бити дат на коришћење Општини Горњи Милановац. Сразмерно учешћу у изградњи Друштву ће припасти у својини остатак укупне површине објекта од 85% сувласничких делова, а 15% припада ФК Металцу као сразмерном њиховом учешћу у суфинансирању свих трошкова изградње. На основу Уговора о грађењу и анекса уговора укупно утврђена вредност објекта које је предмет финансирања од стране Друштва износи 168,972 хиљаде динара. Рокови за извршење радова су дефинисани у периоду од 30 месеци, те уколико се исти не изврше у наведеном периоду Друштво је у обавези да плати казну у висини од 0,1% од укупно уговорене вредности за сваки дан кашњења, с тим да укупан износ казне не може бити већи од 2% од вредности укупно уговорених радова.

34. ПОСТОЈЕЋА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ДРУШТВО

Пословање Друштва је под утицајем финансијске кризе и погоршаних привредних услова. У 2012. години се очекује додатно погоршање услова у привреди. Због садашње кризе на глобалном тржишту и њеног утицаја на српско тржиште, за очекивати је да ће Предузеће пословати у отежаним и неизвесним привредним околностима. Утицај кризе на пословање Предузећа тренутно није могуће у потпуности предвидети, те је стога присутан елемент опште неизвесности.

Финансијска криза, која се наставља, до сада је ограничено утицала на финансијски положај и успешност пословања Предузећа. Током пословне 2011. године Предузеће није имало проблема у одржавању ликвидности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2011. године

34. ПОСТОЈЕЋА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ДРУШТВО (наставак)

Међутим, погоршање пословне ситуације у земљи ће вероватно утицати на положај одређених грана делатности као и на способност неких клијената да сервисирају своје обавезе, што може утицати на исправке вредности и резервисања по основу потенцијалних губитака Предузећа у 2012. години, као и на друга подручја у којима се од руководства Предузећа очекује да даје процене, те се стварни износи по том основу могу разликовати од процењених.

35. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	<u>31. децембар 2011.</u>	<u>31. децембар 2010.</u>
USD	80,8662	79,2802
EUR	104,6409	105,4982
GBP	124,6022	122,4161